

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Τ.Ε.Ι Κρήτης, Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη
Λογιστική και στην Ελεγκτική

Χειμερινό Εξάμηνο 2012 - 2013
ΖΗΣΗΣ Β., Ph. D.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

1. **Γενική εισαγωγή**
 1. Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Λογιστικής Πληροφόρησης
 2. Βασικές Αρχές Αναγνώρισης των Εσόδων & Εξόδων
 3. Διαφορές των λογιστικών κερδών μεταξύ επιχειρήσεων
 4. Εννοιολογική Οριοθέτηση Εσόδων
2. **Αποτίμηση εσόδου**
3. **Το χρονικό σημείο αναγνώρισης των εσόδων & ο λειτουργικός κύκλος**
 1. Τη στιγμή της πώλησης
 2. Πριν την πώληση
 3. Μετά την πώληση
 4. Συσχέτιση μεταξύ των μεθόδων
4. **Έσοδα από παροχή υπηρεσιών, τόκους, μερίσματα**

2

1.1 Σκοπός των Οικονομικών Καταστάσεων

- ▶ Η παροχή πληροφοριών σχετικά με τη χρηματοοικονομική θέση, την αποδοτικότητα και τις μεταβολές της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης, που είναι χρήσιμες σε ένα ευρύτερο κύκλο χρηστών προκειμένου να λάβουν οικονομικές αποφάσεις
- ▶ Οι οικονομικές καταστάσεις δείχνουν επίσης τα αποτελέσματα της επιμέλειας ή της υπευθυνότητας της Διοίκησης για τους πόρους που άλλοι (οι μέτοχοι) της έχουν εμπιστευθεί

3

1.1 Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Λογιστικής 'Πληροφορίας'

1. **Βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά**
 - Συνάφεια (Relevance)
 - Ακριβοδίκαιη παρουσία (Faithful Representation)
 1. Πληρότητα
 2. Ουδετερότητα
 3. Free from bias
2. **Ποιοτικά χαρακτηριστικά που επιδρούν στα βασικά**
 - Κατανοητότητα (Understandability)
 - Συγκρισιμότητα και συνέπεια (Comparability – Consistency)
 - Επαληθευσιμότητα (verifiability)
 - Εγκαιρότητα (Timeliness)
3. **Περιορισμοί**
 - Κόστος - Όφελος

4

1.1 Συνάφεια (Relevance)

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Λογιστικής 'Πληροφορίας'

- ▶ Μια πληροφορία διαθέτει το ποιοτικό χαρακτηριστικό της συνάφειας, όταν έχει τη δυνατότητα να **επιβεβαιώσει** ή να **μεταβάλλει τις προσδοκίες** εκείνου που λαμβάνει μια απόφαση
 1. Προγνωστικότητα (Predictive Value)
 2. Επιβεβαιωτική αξία (Feedback Value)

5

1.1 Ακριβοδίκαιη παρουσία (Faithful Representation)

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Λογιστικής 'Πληροφορίας'

- ▶ Να παρουσιάζουν πιστά τις συναλλαγές και τα άλλα γεγονότα που επιδιώκουν να παρουσιάσουν.
 - Απαλλαγμένες από ουσιώδη λάθη και προκαταλήψεις
 - **Ουδετερότητα (neutrality – free from bias)**
 - ▶ Οι οικονομικές καταστάσεις δεν είναι ουδέτερες αν, με την επιλογή ή την παρουσίαση των πληροφοριών, επηρεάζουν τη λήψη μιας απόφασης ή κρίσης με απώτερο στόχο να επιτύχουν ένα προκαθορισμένο αποτέλεσμα.
 - Πληρότητα

6

1.1 Κατανοητότητα (Understandability)

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Λογιστικής 'Πληροφορίας'

- Οι λογιστικές πληροφορίες δεν μπορεί να είναι χρήσιμες σε αυτούς που λαμβάνουν αποφάσεις παρά μόνο **αν αυτές είναι κατανοητές** από αυτούς
 - οι **χρήστες προϋποτίθεται** ότι διαθέτουν μια **γενική γνώση** της λογιστικής και των επιχειρηματικών και οικονομικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων, καθώς και τη **θέληση** να μελετήσουν τις πληροφορίες με εύλογη επιμέλεια
 - περίπλοκα θέματα, δεν πρέπει να αποκλείονται μόνο για το λόγο ότι μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να γίνουν κατανοητές από ορισμένους χρήστες

1.1 Συγκρισιμότητα και Συνέπεια (Comparability – Consistency)

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Λογιστικής 'Πληροφορίας'

- **Συνέπεια:** αναφέρεται στην ανάγκη ίδιας λογιστικής μεταχείρισης ίδιων συναλλαγών (ή δεδομένων) σε διαφορετικές λογιστικές περιόδους.
 - Επιτρέπει την συγκρισιμότητα για την ίδια εταιρεία
 - Βοηθάει στην πρόβλεψη
- **Συγκρισιμότητα:** Αναφέρεται στην ανάγκη των χρηστών για επιλογή ανάμεσα σε εναλλακτικές επιλογές (επένδυση στην εταιρεία Α ή εταιρεία Β)

1.1 Επαληθευσιμότητα (Verifiability) & Εγκαιρότητα (Timeliness)

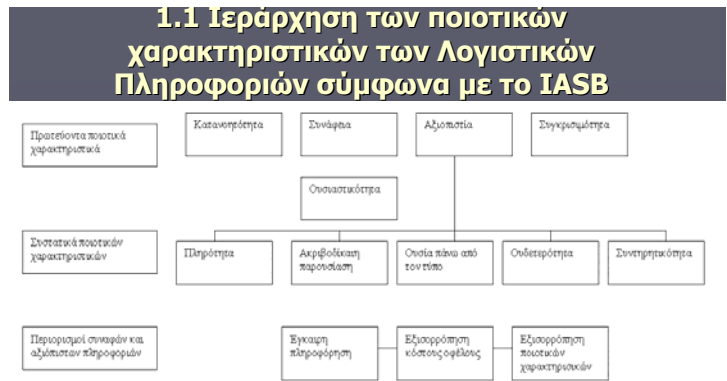
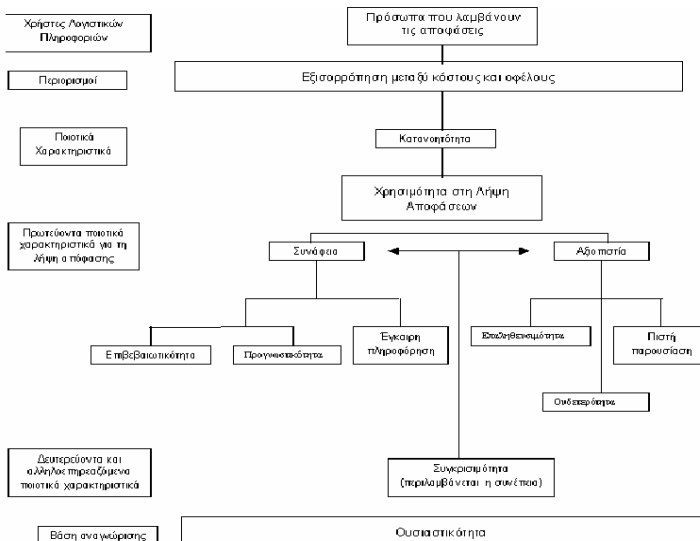
Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Λογιστικής 'Πληροφορίας'

- Επαληθεύσιμα λογιστικά δεδομένα είναι εκείνα τα στοιχεία τα οποία **αν αναπαραχθούν από ένα άλλο σύστημα θα προκύψει το ίδιο ή όμοιο μέγεθος.**
- **Εγκαιρότητα**
 - Δύο διαστάσεις
 - Πόσο γρήγορα παρουσιάζονται οι οικονομικές καταστάσεις (reporting lag)
 - Πόσο γρήγορα αναγνωρίζονται κάποια γεγονότα στις λογιστικές καταστάσεις (recognition lag)

1.1 Ουσιαστικότητα (Materiality)

Ποιοτικά Χαρακτηριστικά της Λογιστικής 'Πληροφορίας'

- Η συνάφεια επηρεάζεται από την ουσιαστικότητα – σημαντικότητα
 - Μία πληροφορία θεωρείται ουσιαστικής αν η παράλειψη της επηρεάζει τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών
 - Εξαρτάται από το μέγεθος του στοιχείου (π.χ. έσοδο) ή του λάθους.

1.2 Λογιστικές Αρχές

1. Η αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων ή της αυτοτέλειας των χρήσεων
2. Η αρχή της συσχέτισης των εξόδων και εσόδων
3. Η αρχή της πραγματοποίησης των εσόδων
4. Η αρχή της συνέπειας
5. Η αρχή της αντικειμενικότητας
6. Η αρχή της συγκριτικής πληροφόρησης
7. Η αρχή της επαρκούς αποκάλυψης
8. Η αρχή της ουσιαστικότητας των λογιστικών πληροφοριών
9. Η αρχή του ιστορικού κόστους
10. Η αρχή της ακριβοδίκαιης παρουσίασης
11. Η αρχή της επαληθευσιμότητας

13

- ▶ Οι παρακάτω αρχές σχετίζονται μεταξύ τους

- Η αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων ή της αυτοτέλειας των χρήσεων
- Η αρχή της συσχέτισης των εξόδων και εσόδων
- Η αρχή της πραγματοποίησης των εσόδων

14

1.3 Διαφορές των λογιστικών κερδών μεταξύ επιχειρήσεων

Ερώτηση 1η:

- ▶ Ένα ευρώ (1 €) από τα έσοδα της **επιχείρησης Α** είναι τόσο καλό (έχει την ίδια αξία) όσο και ένα ευρώ (1 €) από τα έσοδα της **επιχείρησης Β** ?
 - Υπάρχει ευελιξία – επιλογή στις λογιστικές μεθόδους
 - ▶ Αλλαγές στις μεθόδους που χρησιμοποιεί μία επιχείρηση δεν είναι πάντα ορατές στους χρήστες των Λογιστικών Καταστάσεων
 - Πολλές φορές απαιτείται να γίνουν εκτιμήσεις σε λογιστικούς αριθμούς
 - Επαναλαμβανόμενα ή μη επαναλαμβανόμενα έσοδα
- ▶ **Πόρισμα 1ο:** Η ποιότητα των κερδών (λογιστικών μεγεθών) μπορεί να διαφέρει ανάμεσα στις επιχειρήσεις

15

1.1 «ποιότητα» των λογιστικών κερδών

Ερώτηση 2η:

- ▶ Υπάρχουν λόγοι που οδηγούν στη διαφοροποίηση της ποιότητας των κερδών ανάμεσα στις επιχειρήσεις
 - Κίνητρα οικονομικά
 - Επίδραση στην διαδικασία θέσπισης λογιστικών κανόνων
 - Αποτελεσματική αγορά
- ▶ **Πόρισμα 2ο:** Οι επιχειρήσεις έχουν τα κίνητρα και την δυνατότητα που τους δίνουν η λογιστική ευελιξία – ευχέρεια να κάνουν **διαχείριση κερδών**.

16

1.4 Εννοιολογική Οριοθέτηση Εσόδων

- ▶ **Έσοδο** είναι η **μικτή εισροή οικονομικών οφελών** κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου, η οποία προκύπτει από τις **συνήθεις δραστηριότητες** της οικονομικής μονάδας, όταν η εισροή αυτή έχει ως αποτέλεσμα την **αύξηση των ιδίων κεφαλαίων**, εκτός από την αύξηση εκείνη που σχετίζεται με εισφορά κεφαλαίου από τους μετόχους (ΔΛΠ 18).
 - Περιλαμβάνονται μόνο τα ποσά που εισπράττονται ή απαιτούνται για λογαριασμό της οικονομικής μονάδας.
 - Δεν αποτελούν μικτή εισροή ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων όπως είναι οι φόροι επί των πωλήσεων (Φ.Π.Α.).
 - Έμφαση στην οικονομική ουσία της συναλλαγής και όχι στο νομικό της τύπο.

17

1.4 Προϋποθέσεις αναγνώρισης εσόδων

- ▶ **Προϋποθέσεις αναγνώρισης εσόδων**
 - **Αύξηση στα μελλοντικά οικονομικά οφέλη** που σχετίζεται με αύξηση στοιχείου του ενεργητικού ή μείωση υποχρέωσης
 - Τα οφέλη αυτά μπορούν να **αποτιμηθούν** με αξιοπιστία
 - Πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη **θα εισρεύσουν** στην επιχείρηση
 - Η πωλήτρια επιχείρηση έχει μεταβιβάσει στον αγοραστή **κινδύνους και οφέλη** από την κυριότητα των αγαθών
 - Η πωλήτρια επιχείρηση **δεν διατηρεί έλεγχο** επί των αγαθών
- ▶ Συνήθως η μεταβίβαση των ωφελών και κινδύνων συμπίπτει με τη μεταβίβαση κατοχής ή της κυριότητας
 - Παροχή εγγυήσεων.....
 - Η εισπραξη εσόδου από την πωλήτρια εξαρτάται από τη μεταπώληση του αγαθού
 - Υποχρέωση εγκατάστασης του πωλούμενου αγαθού...
 - Δυνατότητα ακύρωσης της αγοράς

18

1.2 Προϋποθέσεις αναγνώρισης εσόδων

- ▶ Δύο είναι τα σημαντικά ερωτήματα που προκύπτουν:
 - **ΜΕ ΤΙ ΠΟΣΟ ΘΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ ΤΟ ΕΣΟΔΟ?**
 - **ΠΟΤΕ ΘΑ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ?**
- ▶ Η αναγνώριση του εσόδου πολλές φορές προϋποθέτει την ανεύρεση της χρυσής τομής μεταξύ **συνάφειας και αξιοπιστίας**.
 - Το ποιοτικό χαρακτηριστικό της συνάφειας καλεί για πρώιμη αναγνώριση του σχετικού εσόδου ενώ το χαρακτηριστικό της αξιοπιστίας καλεί για μεταγενέστερη αναγνώριση του

19

2. Αποτίμηση εσόδου

- ▶ Το έσοδο πρέπει να αποτιμάται στην **ακριβοδικαία αξία** του εισπραχθέντος ή εισπρακτέου αντίτιμου
 - Οι **εκπτώσεις πωλήσεων** αποτελούν μειώσεις της τιμής, οπότε δεν περιλαμβάνονται στα έσοδα.
 - Οι **επιστροφές πωλήσεων** αναστρέφουν τις πωλήσεις και δεν περιλαμβάνονται στα έσοδα.
- ▶ Σε περιπτώσεις **πώλησης με πίστωση**
 1. Πόσο είναι το **χρονικό διάστημα της πίστωσης**;
 - Η ακριβοδικαία αξία του εσόδου είναι η ίδια η τιμολογηθείσα αξία όταν η τυχόν χορηγηθείσα πίστωση εκτείνεται σε ένα **εύλογο χρονικό διάστημα** ανάλογο του ανταγωνισμού της οικονομικής μονάδας.
 - Όταν η εισπράξη των μετρητών αναβάλλεται **πέρα από τα συνήθη χρονικά-πιστωτικά όρια**, τότε ως έσοδο αναγνωρίζεται όχι το αντίτιμο της πώλησης αλλά η ευλογη αξία του.
 - ▶ Γιατί **διάκριση μεταξύ εσόδου**
 - από τη διαδικασία της πίστωσης (Έσοδο από τόκους)
 - από τη διαδικασία της πώλησης (Έσοδο από πωλήσεις)
 - ▶ Το **έσοδο από πωλήσεις** προσδιορίζεται με **προεξόφληση** των μελλοντικών ταμιακών εισροών με βάση ένα τεκμαίρο επιτόκιο.
 2. **Θα εισπραχθεί ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό (απαίτηση) ?**
 - ▶ Θα πρέπει τα **έσοδα να μειωθούν** κατά το ποσό που αναμένεται ότι **δε θα εισπραχτεί** ⇒ Να δημιουργηθεί μία **πρόβλεψη** για επισφαλής απαίτηση

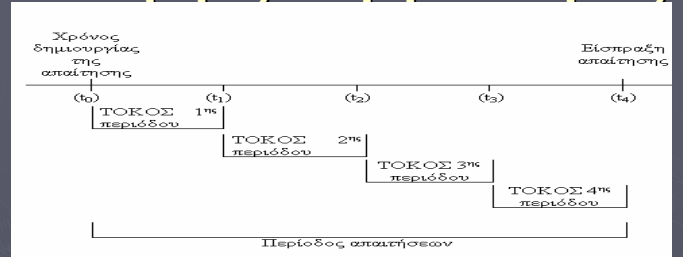
20

Χαρακτηριστικά Απαιτήσεων

- ▶ Μπορεί να αποφέρουν τόκο
 - ⇒ Ανάγκη προσδιορισμού πιστωτικών τόκων
- ▶ Μπορεί να μην εισπραχθούν (ζημία)
 - ⇒ Ανάγκη προσδιορισμού επισφαλών απαιτήσεων
- ▶ Μπορεί να χρησιμοποιηθούν από την επιχείρηση για λοιπούς σκοπούς (Εκχώρηση, Μεταβίβαση, Εγγύηση)
 - ⇒ Ανάγκη λογιστικής απεικόνισης αυτών των συναλλαγών

21

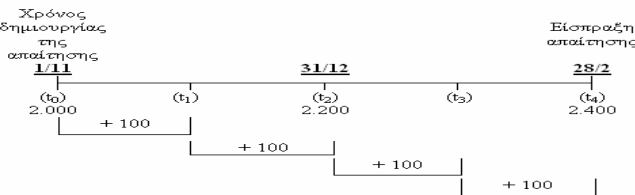
Τοκοφόρες και μη απαιτήσεις

- ▶ Επειδή η απαίτηση σχετίζεται με την **παροχή πίστωσης** θα πρέπει να γνωρίζουμε:
 - Το **ύψος της απαίτησης** που θα εισπραχθεί στη λήψη της πίστωσης
 - Τους **(πιστωτικούς) τόκους** που έχουν προσδιοριστεί (αν υπάρχουν) για τη περίοδο της πίστωσης

22

Παράδειγμα: Αν κάποιος δανείσει 2.000 στο t_0 (1/11/08) και προσδιορίσει τόκο 100 για κάθε μήνα το ύψος της απαίτησης θα είναι στο

- ▶ **Λογιστική Απεικόνιση**
 - Δίκαιη αξία στο χρονικό σημείο που μας ενδιαφέρει
- ▶ **Μη τοκοφόρες απαιτήσεις:** Το ποσό που θα εισπράξεις στο τέλος της πίστωσης (π.χ. για παροχή πιστώσεων από πωλήσεις στο πλαίσιο του ανταγωνισμού, για προκαταβολές στο προσωπικό).
- ▶ **Τοκοφόρες απαιτήσεις από πώληση με πίστωση:**
 - = Το ποσό που θα εισπράξεις στο τέλος της πίστωσης (Όνομαστική αξία) – Μη δεδουλευμένοι τόκοι (2400 – 200)
- ▶ **Δάνεια:**
 - = Το ποσό που δανείσες (Όνομαστική αξία) + δεδουλευμένοι τόκοι (2000 + 200)

23

Παράδειγμα 1:

Η επιχείρηση 'ΑΒΓ Α.Ε.' την 1/11/08 πούλησε εμπόρευμα Χ με πίστωση. Ο αγοραστής έχει τη δυνατότητα να επελύξει να εξοφλήσει με μερητά σήμερα καταβάλλοντας 2.000€ ή σε 4 μήνες καταβάλλοντας 2.400 (€100 τόκος για κάθε μήνα). Ο αγοραστής επέλεξε το 2^ο τρόπο αποπληρωμής.

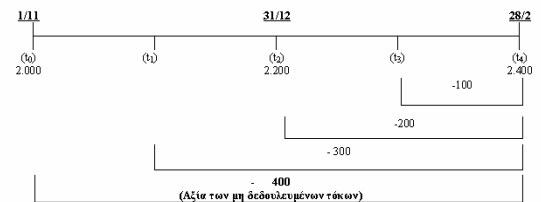
Δίση
 Έσοδα από πώληση αγαθών = 2.000
 Έσοδα από τόκους = 2.400 – 2.000 = 400

	1/11/08	X	Π
Πελάτες		2.400	2.000
Έσοδα από πωλήσεις			2.000
Έσοδα Επομένων Χρήσεων (Μη δεδουλευμένοι τόκοι) ΣΥΛΛΟΓΕΜΟΣ			400

• Στο τέλος κάθε μήνα

	X	Π
Έσοδα Επομένων Χρήσεων (Μη δεδουλευμένοι τόκοι) ΣΥΛΛΟΓΕΜΟΣ	100 (200*)	
Έσοδα από τόκους (Πιστωτικοί Τόκοι)		100 (200*)

(*η συγκριτικά στο τέλος του έτους)

□

Παράδειγμα:

Η επιχείρηση 'ΑΒΓ' Α.Ε.' την 1/11/08 δάνεισε μετρητά ποσό 2.000€ σε κάποιον μέτοχο και σε 4 μήνες ο μέτοχος θα της καταβάλει 2.400 (€100 τόκος για κάθε μήνα).

Λύση

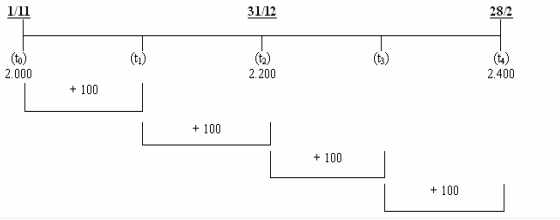
Έσοδο από τόκους = 2.400 - 2.000 = 400

	1/11/08	X	Π
Απαιτήσεις από μετόχους		2.000	
Ταμείο			2.000

• Στο τέλος κάθε μήνα

	X	Π
Απαιτήσεις από μετόχους	100 (200*)	
Έσοδα από τόκους (Πιστωτικοί Τόκοι) ΚΑΧ		100 (200*)

* (συγκροτητικά στο τέλος του έτους)

Λοιπά Θέματα

► Γραμμάτια Εισπρακτέα

- **Ονομαστική Αξία:** Η αξία που αναγράφεται στο γραμμάτιο και θα εισπραχθεί στη λήξη του.
- **Λογιστική Απεικόνιση:** Απαιτείται προσοχή όταν στην ονομαστική αξία του γραμματίου ενσωματώνονται και τόκοι
 - Ο λογαριασμός **'Γραμμάτια Εισ/τέα'** χρεώνεται με την ονομαστική αξία του γραμματίου.
 - Ο λογαριασμός **'Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισ/τέων'** (αντίθετος λογαριασμός) πιστώνεται με το ποσό των μη δεδουλευμένων τόκων
- Η **πραγματική αξία** της απαίτησης απεικονίζεται ως = Γραμμάτια Εισ/τέα - Μη Δεδ. Τόκοι Γραμμάτια Εισ/τέων

► Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα

- Οι απαιτήσεις σε συνάλλαγμα κατά την αρχική αναγνώριση μετατρέπονται σε € ανάλογα με την ισοτιμία που υπάρχει τη συγκεκριμένη στιγμή.
- Κατά την **εισπραξη** των απαιτήσεων μπορεί να υπάρξουν
 - **Χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές** (εισπράττει σε € λιγότερα απ' ότι έχεις παρουσιάσει στα βιβλία σου).
 - **Πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές** (εισπράττει σε € περισσότερα απ' ότι έχεις παρουσιάσει στα βιβλία σου).

Παράδειγμα 1:

Η επιχείρηση 'ΑΒΓ' Α.Ε.' την 1/07/08 πούλησε εμπορεύματα αντί 10.000 (τιμή λιανικής) με υπογραφή γραμματίων τα οποία θα ληφθούν σε 1 έτος και στα οποία συμπεριλήφθηκε τόκος 1.200 (€100 τόκος για κάθε μήνα).

	1/07/08	X	Π
Γραμμάτια εισπρακτέα		11.200	
Έσοδα από πωλήσεις			10.000
Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων			1.200

• Στο τέλος του 2008 (Εγγραφή Προσαρμογής)

	X	Π
Μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων	600	
Πιστωτικοί Τόκοι		600

Παράδειγμα 1*

Η επιχείρηση 'ΑΒΓ' Α.Ε.' την 1/10/08 πούλησε εμπόρευμα X με πίστωση. Ο αγοραστής έχει τη δυνατότητα να επιλέξει να εξοφλήσει με μετρητά σήμερα καταβάλλοντας 12.000€ ή σε 24 μηνιαίες δόσεις (από τον επόμενο μήνα) καταβάλλοντας 550€ κάθε μήνα. Ο αγοραστής επέλεξε το 2^ο τρόπο αποπληρωμής.

Λύση

Έσοδο από πώληση αγαθών = 12.000
Έσοδο από τόκους = (24*550) - 12.000 = 13.200 - 12.000 = 1.200

• 1/10/2008

	1/10/08		
Πελάτες (Απαιτήσεις από Πελάτες)		13.200	
Έσοδα από πωλήσεις			12.000
Έσοδα Επομένων Χρήσεων (Μη δεδουλευμένοι τόκοι) ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			1.200

• Με κάθε καταβολή μηνιαίας δόσης

	1/11/08		
Ταμείο		550	
Πελάτες (Απαιτήσεις από Πελάτες)			550

	1/11/08		
Έσοδα Επομένων Χρήσεων (Μη δεδουλευμένοι τόκοι) ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		50	
Έσοδα από τόκους (Πιστωτικοί Τόκοι) ΚΑΧ			50

Παράδειγμα 2*

Η επιχείρηση 'ΑΒΓ' Α.Ε.' την 1/7/08 πούλησε εμπορεύματα αντί 200.000€ με πίστωση. Ο αγοραστής θα εξοφλήσει την τιμολογηθείσα αξία σε 1 έτος από σήμερα, ενώ η συνήθης πίστωση που δίνεται είναι 3 μήνες (το τεκμαρτό επιτόκιο που προσδιόρισε η επιχείρηση είναι 10%).

Λύση

Έσοδο από πώληση αγαθών = 200.000 / 1,1 = 181.818
Έσοδο από τόκους = 200.000 - 181.818 = 18.182

Χρήση 2008			
	1/7/08		
Πελάτες (Απαιτήσεις από Πελάτες)		200.000	
Έσοδα από πωλήσεις			181.818
Έσοδα Επομένων Χρήσεων (Μη δεδουλευμένοι τόκοι)			18.182
	31/12/08		
Έσοδα Επομένων Χρήσεων (Μη δεδουλευμένοι τόκοι)		9.091	
Έσοδα από τόκους (Πιστωτικοί Τόκοι)			9.091

Χρήση 2009			
	30/06/09		
Ταμείο		200.000	
Πελάτες (Απαιτήσεις από Πελάτες)			200.000
	30/06/09		
Έσοδα Επομένων Χρήσεων (Μη δεδουλευμένοι τόκοι)		9.091	
Έσοδα από τόκους (Πιστωτικοί Τόκοι)			9.091

Μεταγενέστερη αποτίμηση (1)

► Στο τέλος της χρήσης, κατά την απογραφή, θα πρέπει να γίνεται αποτίμηση των απαιτήσεων

- **Τοκοφόρες Απαιτήσεις**
 - Εξαρτάται από το ύψος των (πιστωτικών) τόκων που είναι δεδουλευμένοι σε μία συγκεκριμένη στιγμή
- **Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα**
 - Να γίνεται αποτίμηση των απαιτήσεων σε συνάλλαγμα. Οι συναλλαγματικές διαφορές είναι από αποτίμηση και δεν είναι πραγματοποιημένες.
 - Διαφορετική αντιμετώπιση των συναλλαγματικών διαφορών από αποτίμηση σε ΔΛΠ - ΕΓΛΣ:
 - **ΕΓΛΣ:**
 - **Χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές** από αποτίμηση (Αρνητικές διαφορές) καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρήσης με πίστωση της αξίας της απαίτησης.
 - **Πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές** από αποτίμηση (Πιστωτικές διαφορές) δεν καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά παραμένουν σε λογαριασμούς προβλέψεων.
 - **ΔΛΠ:** Καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρήσης

Μεταγενέστερη αποτίμηση (2) Επισφαλείς Απαιτήσεις – Προβλέψεις

- ▶ Εννοιολογική οριοθέτηση της πρόβλεψης
 - Οι απαιτήσεις δημιουργούνται από πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών με **πίστωση**
 - Οι απαιτήσεις μίας οικονομικής μονάδας μπορούν να διακριθούν με βάση το κριτήριο της **φερεγγυότητας** σε
 - ▶ Απαιτήσεις **ασφαλούς** είσπραξης
 - ▶ **Επισφαλείς** απαιτήσεις
 - ▶ Απαιτήσεις **ανεπίδεκτες** είσπραξης
 - Οι οικονομικές μονάδες που πουλάνε με πίστωση έχουν κατά κανόνα απώλειες από τη μη είσπραξη των απαιτήσεων τους.
 - Οι ζημιές αυτές ονομάζονται **ζημιές από επισφαλείς απαιτήσεις** και αποτελούν ένα **λειτουργικό έξοδο (?)** της οικονομικής μονάδας

31

Επισφαλείς Απαιτήσεις – Προβλέψεις (2)

Ερώτημα: Πότε θα αναγνωρίσεις τη ζημιά από επισφαλείς απαιτήσεις?

- ▶ Τη στιγμή της μη είσπραξης της απαίτησης?
ή
επειδή ένα μέρος των απαιτήσεων από πωλήσεις με πίστωση που δεν εισπράττεται αφορά πωλήσεις προηγούμενων ετών
- ▶ Τη στιγμή (στο τέλος της χρήσης) της πώλησης?
 - Με τη λογιστική πρακτική της πρόβλεψης

32

Επισφαλείς Απαιτήσεις – Προβλέψεις (3)

- ▶ **Πρόβλεψη:** Είναι η κράτηση ορισμένου ποσού, σε βάρος των αποτελεσμάτων της χρήσης, η οποία αποβλέπει στην κάλυψη πιθανών ζημιών ή εξόδων ή υποτίμησης των στοιχείων του ενεργητικού ή υπερτίμησης των στοιχείων του παθητικού χωρίς όμως να είναι γνωστό το ακριβές μέγεθος ή ο χρόνος πραγματοποίησης ή και τα δύο.
 - Οι προβλέψεις σχηματίζονται κάθε χρόνο σε ύψος που καλύπτει τα αναγκαία όρια.
 - Είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας (μη διανομή αβέβαιων και ανυπαρκτων κερδών)
 - Σχηματίζονται στη παρούσα χρήση ακόμα και αν τα αίτια τους ανάγονται σε προηγούμενες χρήσεις
- ▶ **Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις:** Η επιχείρηση προσδιορίζει ένα ποσό το οποίο αφαιρείται από τα αποτελέσματα της χρήσης ως πρόβλεψη για απώλειες που θα προκύψουν από τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές πωλήσεις.
- ▶ **Προβλέψεις για εγγυήσεις:** Η επιχείρηση προσδιορίζει ένα ποσό το οποίο αφαιρείται από τα αποτελέσματα της χρήσης ως πρόβλεψη για μία παρούσα υποχρέωση από γεγονός του παρελθόντος για την οποία θα έχει πιθανή εκροή.

33

Λογιστικές μέθοδοι για αναγνώριση ζημιών από επισφαλείς απαιτήσεις

Παράδειγμα

Μια εταιρεία γνωρίζει ότι, με βάση τα ιστορικά της στοιχεία, δεν εισπράττει το 2%, 6% και 4% των πιστωτικών της πωλήσεων το χρόνο της πώλησης και τα επόμενα 2 έτη αντίστοιχα.

Έτος	Πιστωτικές πωλήσεις	Μη εισπρακτέες πωλήσεις					Σύνολο
		2	3	4	5	6	
2	1.000	20	60	40			120
3	1.200		24	72	48		144
4	1.600			32	96	64	192
		20	84	144	144	64	456

Λογιστικές μέθοδοι για αναγνώριση ζημιών από επισφαλείς απαιτήσεις

1. Τη στιγμή της μη είσπραξης (Direct write-off method)
2. Μέθοδος των προβλέψεων (Τη στιγμή της πώλησης, Allowance Method)
 1. μέθοδος του ποσοστού των πωλήσεων με πίστωση
 2. μέθοδος του ποσοστού του τελικού υπολοίπου των πελατών
3. συνδυασμός μεθόδων προβλέψεων (π.χ. της μεθόδου του ποσοστού των πωλήσεων με πίστωση & της μεθόδου του ποσοστού του τελικού υπολοίπου των πελατών)

35

Τη στιγμή της μη είσπραξης (Direct write-off method)

- Η ζημιά από επισφαλείς απαιτήσεις αναγνωρίζεται τη χρονιά που υπάρχουν αποδείξεις μη είσπραξης

π.χ. Έτος 2

Ζημιά από επισφαλείς απαιτήσεις (Κ.Α.Χ)	20
Απαιτήσεις (Ισολογισμό)	20

π.χ. Έτος 3

Ζημιά από επισφαλείς απαιτήσεις (Κ.Α.Χ)	84
Απαιτήσεις (Ισολογισμό)	84

- Δεν αναγνωρίζει τη ζημιά τη στιγμή που αναγνωρίζουμε το έσοδο (αρχή της συσχέτισης δεν ισχύει)
- Είναι η αξία των απαιτήσεων που εμφανίζεται στον Ισολογισμό σωστή?

36

Μέθοδος των προβλέψεων (Τη στιγμή της πώλησης, Allowance Method)

- ▶ Καταχώρηση εκτιμώμενης ζημιάς τη στιγμή (στη χρήση) της πώλησης (συσχέτιση εσόδων και εξόδων) με ισόποση εμφάνιση των προβλέψεων και στον Ισολογισμό (ως μειωτικό στοιχείο των απαιτήσεων).
- ▶ Αν η πρόβλεψη είναι μεγαλύτερη από ότι χρειαζόταν η επιχείρηση θα πρέπει να αναστρέψει την πρόβλεψη με εμφάνιση εσόδου

37

Μέθοδος των προβλέψεων (Τη στιγμή της πώλησης, Allowance Method)

π.χ. Έτος 2	
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις (Κ.Α.Χ)	120
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις (Ισολογισμός)	120
Όταν δεν εισπραχθεί η απαίτηση:	
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις (Ισολογισμός)	20
Απαιτήσεις (Ισολογισμό)	20
> Έτος 3	
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις (Κ.Α.Χ)	144
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις (Ισολογισμός)	144
Όταν δεν εισπραχθεί η απαίτηση:	
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις (Ισολογισμός)	84
Απαιτήσεις (Ισολογισμό)	84

38

Μέθοδοι αναγνώρισης προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις

▶ Η μέθοδος του ποσοστού των πωλήσεων με πίστωση

- ▶ Διαμορφώνεται (με βάση ιστορικά στοιχεία) ως ποσοστό επί των πωλήσεων
- ▶ Το συνολικό ποσό της πρόβλεψης μειώνεται μετά την αφαίρεση των ζημιών της χρήσης

39

Μέθοδοι αναγνώρισης προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις

▶ Η μέθοδος του ποσοστού του τελικού υπολοίπου των πελατών

- Διαμορφώνεται (με βάση ιστορικά στοιχεία) ως ποσοστό επί του υπολοίπου των απαιτήσεων από πωλήσεις με πίστωση
ή
- Με βάση την ηλικία των ληξιπρόθεσμων οφειλών (ageing schedule)

40

Χρόνος καθυστέρησης	Ποσό	Εκτιμώμενο μη	Εκτιμώμενο μη
	Απαίτησης	εισπρακτέο ποσοστό %	εισπρακτέο ποσό
Δεν έχουν λήξει	400.000	3.0	12.000
1-30 μέρες	80.000	20.0	16.000
31-60 μέρες	35.000	40.0	14.000
61-180 μέρες	20.000	60.0	12.000
> 180 μέρες	15.000	100.0	15.000
	<u>550.000</u>		<u>69.000</u>

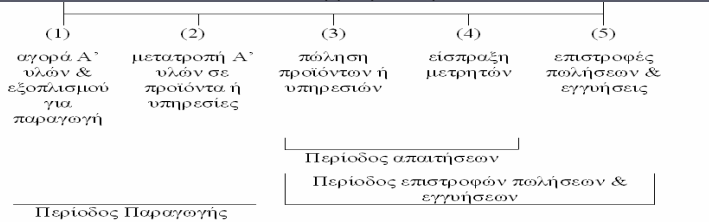
41

Μέθοδος του ποσοστού του τελικού υπολοίπου των πελατών

- ▶ Όταν διαπιστώνεται η ζημιά
 - χρεώνεται η ζημιά με μείωση του λογαριασμού της απαίτησης και στο τέλος της χρήσης μεταφέρεται η ζημιά στις προβλέψεις (ισολογισμό) και όχι στα αποτελέσματα
 - ή χρεώνονται οι προβλέψεις (ισολογισμό) που έχουν γίνει με μείωση του λογαριασμού της απαίτησης
- ▶ Στο τέλος της ίδιας χρήσης αναθεωρείται το ύψος των προβλέψεων στον Ισολογισμό
 - Αν πρέπει να αυξηθούν δημιουργείς επιπλέον πρόβλεψη
 - Αν πρέπει να μειωθούν εμφανίζεις έσοδο

42

3. Το χρονικό σημείο αναγνώρισης των εσόδων & ο λειτουργικός κύκλος

- ▶ Αν ο Λειτουργικός Κύκλος ≠ Λογιστική Χρήση ⇒ Λογιστική Δεδουλευμένων
- ▶ Η στιγμή της αναγνώρισης του εσόδου μπορεί να ποικίλει από το σημείο 2 – 5 (πριν, κατά και μετά την πώληση).

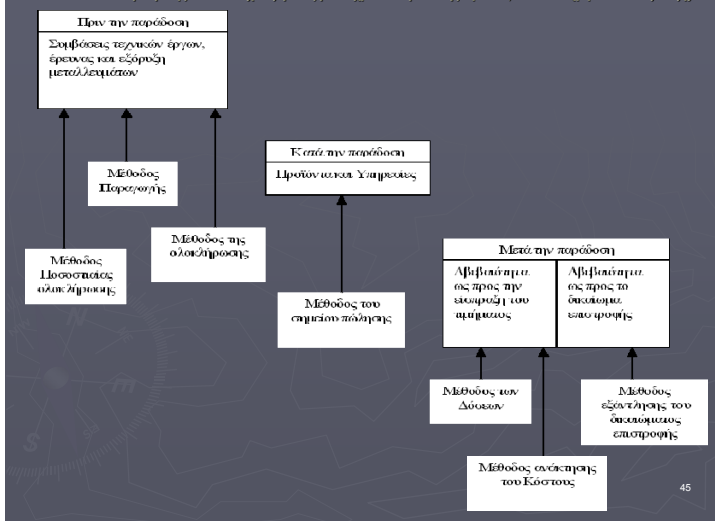
43

3. Το χρονικό σημείο αναγνώρισης των εσόδων & ο λειτουργικός κύκλος

- ▶ Διαφορετικοί κανόνες αναγνώρισης εσόδων μπορεί να είναι σημαντικοί για διαφορετικές περιπτώσεις
 - Κατά την Παράδοση των αγαθών (ή υπηρεσιών)
 - ▶ Είναι η συνθέστερη μέθοδος (χρησιμοποιείται κυρίως σε εμπορικές επιχειρήσεις με λιανικές πωλήσεις)
 - Μετά την Παράδοση των αγαθών
 - ▶ όταν υπάρχει αβεβαιότητα για το ύψος των εσόδων που θα εισπραχθεί ή το ύψος των σχετικών εξόδων.
 - ▶ όταν υπάρχει αβεβαιότητα που περικλείουν οι πωλήσεις που γίνονται με δυνατότητα επιστροφής αγαθών εντός προκαθορισμένου χρόνου.
 - Πριν την παράδοση των αγαθών
 - ▶ όταν η διαδικασία πραγματοποίησης των κερδών για το συγκεκριμένο αγαθό περιλαμβάνει αρκετές λογιστικές περιόδους και θεωρείται χρήσιμη η παροχή πληροφοριών για τα έσοδα πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας πραγματοποίησης κερδών.
 - ▶ συνήθως σε μεγάλα τεχνικά έργα

44

Μέθοδοι αναγνώρισης εσόδων σχετιζόμενες με το χρόνο παράδοσης αγαθών, σελ. 503 (Βιβλίο Χ. Καζαντζή)

45

3.1 Αναγνώριση του εσόδου το χρόνο της παράδοσης

- ▶ Δύο βασικές προϋποθέσεις
 - Η πωλήτρια επιχείρηση παρέδωσε το αγαθό (ή παρασχέθηκε η υπηρεσία)
 - Το έσοδο έχει πραγματοποιηθεί, το επίπεδο του είναι μετρήσιμο και η πωλήτρια επιχείρηση έλαβε κάτι ως αντάλλαγμα
- ▶ Προσοχή
 - Πιθανότητα αναγνώρισης πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις ή για μελλοντικές εγγυήσεις
 - Αναγνώριση εσόδου με την πάροδο του χρόνου (π.χ. από συμβάσεις νοικιάν ή τόκους)
 - Προκαταβολές πελατών ή προεισπραχθέντα έσοδο (π.χ. ετήσιες συνδρομές από περιοδικά)

46

3.2 Αναγνώριση του εσόδου πριν το χρόνο της παράδοσης

- Για διαφορετικές περιπτώσεις:
- ▶ Συμβάσεις κατασκευαστικών έργων (μακροπρόθεσμες)
 - Μέθοδος της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης
 - Μέθοδος της ολοκλήρωσης
 - ▶ Χρυσός, ασήμι κ.λ.π.
 - Η μέθοδος της παραγωγής
 - ▶ Πετρέλαιο, φυσικά αποθέματα
 - Η μέθοδος αναγνώρισης φυσικών αποθεμάτων
 - ▶ Ανάπτυξη των δενδροκαλλιεργιών ή ωρίμανση (παλαίωση) του κρασιού ή άλλων ποτών
 - Η μέθοδος της φυσικής αύξησης της αξίας

47

3.2 Μέθοδος της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης

- ▶ Η μέθοδος αυτή ορίζει – υποθέτει - ότι τα αποτελέσματα πραγματοποιούνται σε κάθε διαχειριστική χρήση της μακροχρόνιας κατασκευαστικής περιόδου και όχι στο τέλος αυτής της πολυετούς περιόδου οπότε και οριστικοποιείται το αποτέλεσμα από την κατασκευή του έργου
 - Τα έσοδα, τα έξοδα και τα μικτά αποτελέσματα αναγνωρίζονται σε κάθε λογιστική περίοδο ανάλογα με το ποσοστό εκτέλεσης της σύμβασης κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.
 - Το ποσοστό εκτέλεσης της σύμβασης μπορεί να οριστεί:
 - ▶ Πραγματοποιηθέν συμβατικό κόστος προς υπολογιζόμενο συνολικό συμβατικό κόστος.
 - ▶ Με βάση επιμετρήσεις του εκτελεσθέντος έργου και την έκδοση σχετικών πιστοποιήσεων.
 - ▶ Με βάση την ολοκλήρωση ενός αυτοτελούς τμήματος του συμβατικού έργου.

48

3.2 Μέθοδος της ολοκλήρωσης

- ▶ Τα έσοδα, τα έξοδα και τα μικτά αποτελέσματα αναγνωρίζονται όταν ολοκληρωθεί το έργο
- ▶ Η μέθοδος της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης (σε αντίθεση με τη μέθοδο της ολοκλήρωσης)
 - χρησιμοποιείται συνήθως σε πολύ μεγάλης χρονικής διάρκειας έργα
 - χρησιμοποιείται συνήθως όταν υπάρχει μικρή αβεβαιότητα για τα συνολικά εκτιμώμενα κόστη και το ποσοστό περάτωσης
 - διαχείριση κερδών ????

49

Υπολογισμοί στη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης

- ▶ Τα βασικά βήματα που ακολουθούνται για τον υπολογισμό του συμβατικού εσόδου και του συμβατικού κόστους που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης είναι τα ακόλουθα:
 1. Υπολογισμός **συνολικού συμβατικού εσόδου** και **συνολικού συμβατικού κόστους**.
 2. Υπολογισμός **ποσοστού ολοκλήρωσης** του κατασκευαστικού έργου.
 - Π.χ. Πραγματοποιηθέν συμβατικό κόστος προς υπολογιζόμενο συνολικό συμβατικό κόστος
 3. Υπολογισμός του **εσόδου που αναγνωρίζεται** στα αποτελέσματα της χρήσης.
 - Έσοδα χρήσης = (Συνολικό Συμβατικό Έσοδο × Ποσοστό Ολοκλήρωσης) - Έσοδα που έχουν καταχωρηθεί στα αποτελέσματα προηγούμενων χρήσεων.
 4. Υπολογισμός **του κόστους που αναγνωρίζεται** στα αποτελέσματα της χρήσης.
 - Κόστος χρήσης = (Συνολικό Εκτιμώμενο Συμβατικό Έξοδα × Ποσοστό Ολοκλήρωσης) - Έξοδα που έχουν καταχωρηθεί στα αποτελέσματα προηγούμενων χρήσεων + Αναμενόμενες Ζημιές για την ολοκλήρωση του έργου.

50

Παράδειγμα

Το έργο διαρκεί 3 διαχειρίσιμες χρήσεις, έχει εκτιμώμενο κόστος 8.000, το τίμημα έχει οριστεί στις 10.000 και στη διάρκεια των 3 ετών έχουν πραγματοποιηθεί (ανά έτος αντίστοιχα) τα εξής κόστη 3.200, 4000 και 800.

% περάτωσης 1^{ου} έτους = 3.200/8.000 = 40% ⇒ ΈΣΟΔΑ = 40% * 10.000 = 4.000
 % περάτωσης 2^{ου} έτους = 7.200/8.000 = 90% ⇒ ΈΣΟΔΑ = (90% * 10.000) - 4.000 = 5.000
 % περάτωσης 3^{ου} έτους = 8.000/8.000 = 100% ⇒ ΈΣΟΔΑ = (100% * 10.000) - 9.000 = 1.000

Δεδομένα	% Ολοκλήρωσης	Μέθοδος ποσοστιαίας ολοκλήρωσης			Μέθοδος της ολοκλήρωσης		
		έσοδα	έξοδα	κέρδος	έσοδα	έξοδα	κέρδος
1	40	4.000	3.200	800	-	-	-
2	90	5.000	4.000	1000	-	-	-
3	100	1.000	800	200	10.000	8.000	2.000
	100,0	10.000	8.000	2.000	10.000	8.000	2.000

3.3 Αναγνώριση του εσόδου μετά το χρόνο της παράδοσης

1. **Μέθοδος εξάντλησης του δικαιώματος επιστροφής**
 - Η αναγνώριση του εσόδου – εξόδου αναβάλλεται μέχρι την εξάντληση του δικαιώματος επιστροφής.
2. **Μέθοδος πωλήσεων με δόσεις**
 - χρησιμοποιείται όταν υπάρχει υψηλός βαθμός αβεβαιότητας για το αν θα εισπραχθεί το αντίτιμο των πωλήσεων, χωρίς να μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία μια πρόβλεψη για επισφαλείς πελάτες.
 - Τα έσοδα αναγνωρίζονται καθώς εισπράττονται οι δόσεις
 - Τα έξοδα συσχετίζονται με τα αντίστοιχα έσοδα
3. **Η μέθοδος της ανάκτησης του κόστους**
 - Για συναλλαγές υψηλού κινδύνου από τις οποίες η πραγματοποίηση εσόδου ή κέρδους είναι απρόβλεπτη (π.χ. βιομηχανία κατασκευής αεροπλάνων)
 - Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή μια επιχείρηση «ανακτά» όλα τα πραγματοποιηθέντα κόστη που σχετίζονται με την παραγωγή του προϊόντος πριν αναγνώρισει κάθε κέρδος.
 - Τα έσοδα αναγνωρίζονται καθώς εισπράττονται οι δόσεις
 - Αναγνωρίζεται ισόποσο έξοδο (και συνεπώς αποτέλεσμα = 0) μέχρι να καλυφθεί όλο το ποσό του κόστους
 - Μεγάλη καθυστέρηση στην αναγνώριση του κέρδους (μέχρι την ανάκτηση όλου του εσόδου κόστους).

3.4 Συναγένιση μεταξύ των μεθόδων

Παράδειγμα

Έστω η επιχείρηση 'ΑΒΓ Α.Ε.' που κατασκευάζει και πουλάει ένα προϊόν Χ για την εταιρεία 'ΔΕΖ Α.Ε.'. Η κατασκευή του προϊόντος διαρκεί 3 έτη. Το εκτιμώμενο (και πραγματοποιηθέν κόστος) είναι 20.000. Τα κόστη ανά έτος ήταν 8.000, 10.000 και 2.000. Το συνολικό τίμημα της συναλλαγής είναι 30.000 το οποίο έχει συμφωνηθεί να καταβάλλεται (και καταβλήθηκε) τμηματικά σε 5 χρόνια από την έναρξη της κατασκευής του προϊόντος ως εξής: 4.500 το 1^ο έτος, 4.500 το 2^ο έτος, 9.000 το 3^ο έτος, 1.500 το 4^ο έτος και 10.500 το 5^ο έτος. Υποθέσατε ότι όλες οι συναλλαγές έγιναν με μετρητά.

Ζητείται να υπολογίσετε τα έσοδα και έξοδα με τις 4 παρακάτω μεθόδους (i) της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης, (ii) της ολοκλήρωσης, (iii) των πωλήσεων με δόσεις και (iv) της ανάκτησης του κόστους

Έτος	% Ολοκ/σης	Μέθοδος ποσοστιαίας ολοκλήρωσης			Μέθοδος της ολοκλήρωσης		
		Έσοδα	Έξοδα	κέρδος	Έσοδα	Έξοδα	κέρδος
1	40%	12.000	8.000	4.000	-	-	-
2	90%	15.000	10.000	5.000	-	-	-
3	100%	3.000	2.000	1.000	30.000	20.000	10.000
4	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο		30.000	20.000	10.000	30.000	20.000	10.000

Έτος	Μέθοδος πωλήσεων με δόσεις			Μέθοδος της ανάκτησης του κόστους		
	Έσοδα	Έξοδα	κέρδος	Έσοδα	Έξοδα	κέρδος
4	4.500	3.000	1.500	4.500	4.500	-
5	4.500	3.000	1.500	4.500	4.500	-
6	9.000	6.000	3.000	9.000	9.000	-
7	1.500	1.000	500	1.500	1.500	-
8	10.500	7.000	3.500	10.500	500	10.000
Σύνολο	30.000	20.000	10.000	30.000	20.000	10.000

4. Έσοδα από παροχή υπηρεσιών, τόκους, μερίσματα

- ▶ **Παροχή υπηρεσιών**
 - **Μέθοδοι Αναγνώρισης**
 - ▶ Η μέθοδος της παροχής συγκεκριμένης υπηρεσίας
 - ▶ Η μέθοδος της αναλογικής παροχής
 - ▶ Η μέθοδος της ολοκληρωμένης παροχής
 - ▶ Η μέθοδος της εισπραχθείσας
 - **Ε.Γ.Λ.Σ.**
 - ▶ Το αντίτιμο της παροχής μιας υπηρεσίας αναγνωρίζεται ως έσοδο αφότου η υπηρεσία παρασχεθεί στον πελάτη
 - ▶ Το αντίτιμο της παροχής υπηρεσίας που συσσωρευτεί, χωρίς να έχει ακόμη παρασχεθεί η υπηρεσία, δεν θεωρείται έσοδο
 - **Κ.Β.Σ.**
 - ▶ Εκδίδεται τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών
 - ▶ Το έσοδο πραγματοποιείται κατά το χρόνο που ολοκληρώνεται η παροχή
 - ▶ Όταν οι υπηρεσίες παρέχονται συνεχώς και σε διάρκεια, εκδίδεται τιμολόγιο κατά το χρόνο που καθίσταται απαιτητό μέρος της αμοιβής
 - **Δ.Λ.Π.**
 - ▶ Ισχύει ότι και για την πώληση αγαθών

54

4. Έσοδα από παροχή υπηρεσιών, τόκους, μερίσματα

▶ Έσοδα από τόκους και μερίσματα

- Αποτελούν έσοδα που προκύπτουν από τη χρήση περιουσιακών στοιχείων από τρίτους
 - ▶ Οι τόκοι πρέπει να αναγνωρίζονται με βάση την πραγματική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου.
 - ▶ Τα μερίσματα πρέπει να λογίζονται, όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα εισπραξής τους από τους μετόχους.